

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/348/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

132/2018. (VI. 14.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ által 2017. július 9-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásában** a 2018. június 14-én – Fráterné Dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén meghozott állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos az intézkedést foganatosító rendőrkapitányságon mondta jegyzőkönyve panaszát 2017. július 9-én.

A panaszos előadta, hogy 2017. július 8-án 21 óra előtt pár perccel elindult otthonról kerékpárral a Z. úton található kórházhoz, mert ott pénzt szeretett volna kivenni az OTP automatából. A panaszos egyirányú úton haladt kerékpárjával, amikor az utca végén, a kórházzal szemben, egy férfi lerántotta a kerékpárjáról. A férfi közölte vele, hogy összetörte egy autólámpáját és azt fizesse ki. A férfival volt ott egy fiatalabb 18-20 éves fiú is. A panaszos elmondta, hogy nem tört össze semmit, amire közölték vele, hogy akkor kihívják a rendőrséget. Közben az egyik házból is kijött 2-3 személy, akik szintén azt állították, hogy látták, amikor a panaszos összetörte az autó lámpáját a kerékpárral, amikor tekert az úton.

A panaszos kiérkező két, egy férfi és egy nő rendőrnek próbálta elmagyarázni, hogy fizikai képtelenség a fenti állítás, és ő nem tört meg semmilyen autót. A panaszos próbálta bizonyítani, hogy azt az autót ő úgy nem törhette meg, de leállították, és valami olyat mondtak neki, hogy „kussoljál te kis vidéki gecí”, majd egyből megbilincseltek, a földre teperték, majd berakták a rendőrautóba. A

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

panaszos elmondása szerint nem tanúsított ellenállást, végig együttműködött, ezért megítélése szerint indokolatlan volt az a rendőri fellépés.

Ezt követően a panaszt bevitték a kórházba vérvétel céljából, „ittasságából kifolyólag”, majd ott különböző papírokat írtak vele alá, amiket egyébként nem állt szándékában aláírni. Végül aláírta azokat, mivel azzal fenyegették meg, hogy egyébként nem mehet haza. A vérvétel után elengedték őt a kórházból.

A panaszos kifogásolta, hogy eltűnt a bicikrije, nem kapott arról semmilyen papírt, hogy azt esetleg lefoglalták volna.

A panaszos a jegyzőkönyv felvétele során kijelentette, hogy tudomásul veszi az eljáró közlését, miszerint a bicikrije van a rendőrségnél megőrzésben, azt a későbbiek során fogja visszakapni.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Küldés leírása elnevezésű irat alapján, az intézkedés napján 20 óra 13 perckor B. M. tett bejelentést a Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletére, miszerint a J. utca * szám előtt parkoló autójának nekiesett egy kerékpáros, összetörte a lámpáját, és a hátsó lökhárítót. Ezután anélkül, hogy jelezte volna, vagy hagyott volna ott valami cetlit, tovább hajtott, és a B. utca irányába távozott. Az eset körülbelül 5 perce történt, egy szomszéd volt a szemtanúja. A bejelentőt kérték, hogy maradjon elérhető mobilján, aki ismét telefonált, mert „egy pofon is elcsattant” és sürgeti az intézkedést.

2) Az anyagi káros közúti közlekedési balesetről készült jelentés szerint a panaszos 2017. július 8-án 20 óra 20 perc körüli időben kerékpárral közlekedett J. utcán a T. utca felől a V. utca irányába, amikor a J. utca * szám előtti egyenes útszakaszon figyelmetlenségből és ittasságból kifolyólag kerékpárjával nekiütközött az útest bal szélére, a korábban B. M. által leparkolt személygépjármű jobb hátsó sarokpontjának. Az ütközést követően a panaszos megállás és adatai hátrahagyása nélkül továbbközlekedett, majd kis idő elteltével a helyszínre visszatért, ahol a rendőri intézkedésig visszatartották. A baleset során anyagi kár keletkezett a jobb hátsó lámpa, hátsó vészharítónál, melynek becsült értéke 50 000 forint.

A baleset helyszínét méréssel, rajzolással és fényképezéssel rögzítették. A helyszínen a panaszos ittasságának gyanúja merült fel. A Drager típusú alkoholszonda 1,01 mg/l értéket mutatott, ezért a rendőr ügyeleten keresztül vérmintavételről gondoskodott.

Az intézkedő rendőr, B. r. zászlós a baleset egy tanúját írásban, egy másik tanúját szóban hallgatta meg. A panaszt agresszív magatartása és erős ittassága miatt meghallgatni nem lehetett, viselkedése zavart, kedélyállapota hullámzó volt az intézkedés alatt.

A helyszínen őrizetlenül maradt kerékpár B. Zs. ingatlanában került biztonságban elhelyezésre.

A helyszín közelében térfelügyelő kamera nem volt telepítve.

3) A közúti közlekedési baleset helyszínén végzett szemlérről készült jegyzőkönyv szerint 2017. július 8-án 20 óra 27 perckor tett bejelentést B. M. a balesetről, a szemle 20 óra 43 perctől 21 óra 46 percig tartott. A ténymegállapítást végző személy B. r. zászlós volt.

A jegyzőkönyv tartalmazza az érintett útszakasz részletes leírását, és az ütközés helyét, amely a parkoló gépjármű feltalálási helyzetéből lett megállapítva.

A szemle során megállapítást nyert, hogy a baleset bekövetkezésekor és a szemle végrehajtásakor derült napos idő volt, nappali jó látási viszonyokkal. Továbbá a balesetet okozó kerékpár kormány első és hátsó fékberendezése a helyszíni ellenőrzés során megfelelően működött (kormányzott kerék fordul, fékek behúzásra fékhatást fejtenek ki), műszaki hibára utaló körülmény nem volt tapasztalható, illet B. r. zászlós tudomására nem hoztak.

A jegyzőkönyv rögzíti, hogy a panaszos megsértette a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: a KRESZ) 25. § (1) bekezdésében és az 58. § (3) bekezdésében foglaltakat.

4) B. M. és T. M.-né, mint meghallgatott személy elmondásáról készült jelentések a meghallgatott személyek előadását kézírással rögzítő része nem olvasható.

5) Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszost 2017. július 8-án 21 órakor a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, 31. § (1) bekezdése alapján – mint személyi szabadságában korlátozott személyt – átvizsgálták, valamint 33. § (2) bekezdés c) pontja szerint – vértétel, mintavétel elvégzése érdekében – előállították. Az intézkedés során a panaszossal szemben az Rtv. 48. § c) pontja alapján – szökésének megakadályozása érdekében –, figyelmeztetést követően, 21 óra 5 perctől 21 óra 15 percig alkalmaztak bilincset, a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) alapján hátra helyzetben. A jelentés szerint az intézkedés során sérülés és anyagi kár nem keletkezett, a panaszos az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján hozzátartozóját/képviselőjének kiértesítését nem kérte. A jelentés az alábbiak szerint részletezte az intézkedés körülményeit.

Az intézkedő rendőrök 2017. július 8. napján 21 órakor az ügyeletvezető utasítására jelentek meg a helyszínen, mert onnan kollégájuk kért segítséget, hogy a balesetet okozó, ittas panaszossal szemben fogantatásnak egyszeres vérmintavételt, ugyanis a helyszínen a kézi légalkohol mérő készüléken 1,01 mg/l értéket mutatott, és a balesetet 20 óra 20 perckor okozta. Ügyeletvezető utasításának eleget téve E. r. törzsőrmester és K. r. őrmester megjelent a helyszínen és átvizsgálták a panaszos ruházatát, melynek során nem került elő közbiztonságra különösen veszélyes eszköz, illetve más szabálysértésre vagy bűncselekményre utaló vagy abból származó tárgy, vagy eszköz. Majd közölték a panaszossal, hogy elő fogják állítani az orvosi ügyeletre egyszeres vérmintavétel céljából. Ezt a panaszos tudomásul vette, azonban zaklatott állapotba került, szemével a menekülési útvonalat fürkészte, ezért kezeit hátra helyzetben bilincselték meg, majd elszállították az orvosi ügyeletre, ahol 21 óra 20 perckor vettek tőle vérmintát. Az ügyeletes orvosi kérdésére a panaszos úgy nyilatkozott, hogy nem keletkezett sérülése, amelyet aláírásával igazolt az erről szóló vérmintavételi egységdobozban elhelyezett iraton. Az orvos elmondta, hogy külsérelmi nyomot nem lát a panaszoson.

Ezt követően a rendelőben E. r. törzsőrmester nyilatkoztatta a panaszost, hogy sérülése és panasza keletkezett-e, ekkor már a panaszos – saját magának ellentmondva – azt nyilatkozta, hogy keletkezett, az előállításról szóló igazolás ezen részét húzta alá. Az előállításról szóló nyilatkozat formanyomtatványon pedig aláhúzta azt, hogy sérülése van, mely a rendőri intézkedés során keletkezett, azonban panasszal nem él. Valamint aláhúzással jelezte, hogy az előállítás során étkezésben részesült, pedig valójában nem kapott ételmezt, ugyanis az előállításának időtartama nem haladta meg az 5 órát.

Az előállítás okáról szóló igazolást a panaszosnak átadták, majd 21 óra 35 perckor sérülésmentesen szabadon bocsátották. A panaszost tájékoztatták a panasztételi lehetőségeiről.

E. r. törzsőrmester jelentésében megjegyezte, hogy a panaszos erősen ittas állapotban volt, a rendőri utasításokat többszöri felszólításra hajtotta végre, kérdésekre mindig kitérő választ adott, az intézkedés során végig arrogánsan és flegmán kommunikált a rendőrökkel és az ügyeletes orvossal egyaránt.

A jelentés szerint az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról szóló tájékoztató, valamint az előállítás idejéről szóló igazolás kiadásra került.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapítása szerint a panaszossal szemben fogatosított intézkedések jogszerűek és szakszerűek voltak, a vele szemben alkalmazott bilincselés is jogszerű és szakszerű volt, valamint a rendőri fellépés megfelelt az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott arányosság követelményének.

6) Nyilatkozat elnevezésű formanyomtatvány szerint a panaszosnak sérülése keletkezett a rendőri intézkedés során, azonban az előállítással szemben panasszal nem élt, étkezésben részesült.

7) Az előállításról készült igazolás szerint az intézkedés 2017. július 8-án 21 órától 21 óra 35 percig tartott, amelynek során a panaszosnak sérülése és panasza keletkezett.

8) E. r. törzsőrmester és K. r. őrmester a Testület megkeresése alapján az alábbiak szerint nyilatkoztak a 2017. szeptember 21-én kelt jelentésükben.

A rendőrök 2017. július 8. napján 21 órakor az ügyeletvezető utasítására jelentek meg a helyszínen, mert oda a baleseti helyszínelő kolléga a helyszínelés lefolytatása, valamint az intézkedés gyorsítása érdekében az ott balesetet okozó, ittas kerékpárossal szemben egyszeres vérmintavételre történő előállítás céljából rendőri intézkedést kért. Az intézkedés jogalapja az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja volt.

A rendőrök a kérésüket követően közölték a panaszossal az előállítás tényét és okát, amelyet ő tudomásul vett és megértett.

A panaszossal szemben 21 órától intézkedtek az Rtv. 33. (2) bekezdés c) pontja alapján egyszeres mintavétel fogatosítása céljából, az intézkedés 21 óra 35 percig tartott.

Nem felel meg a valóságnak a panaszos azon állítása, miszerint a rendőrök az intézkedés kezdetén azt mondták neki, hogy „kussoljál te kis vidéki gecí”.

A panaszost, ruházatátvizsgálást követően álló helyzetben bilincselték meg az Rtv. 48. § c) pontja alapján, oly módon, hogy a kezeit hátra helyzetben rögzítették. A kényszerítő eszköz alkalmazása előtt K. r. őrmester figyelmeztette a panaszost, hogy vele szemben bilincset fognak alkalmazni, amelyre végül 21 óra 5 perctől 21 óra 15 percig került sor.

A panaszos zaklatott állapotban volt, a menekülési útvonalat fürkészte, az intézkedés során végig ittas állapotban volt, a rendőri utasításokat többszöri felszólításra hajtotta csak végre, a rendőrök kérdéseire mindig kitérő választ adott, az intézkedés során végig arrogánsan és flegmán viselkedett a rendőrökkel és az ügyeletes orvossal is.

A panaszost nem szállították kórházba, őt orvosi ügyeletre vitték, ahol 21 óra 20 perckor az ügyeletes orvos vérmintát vett tőle.

Az ügyeletes orvos a vérmintavételi egységdobozban lévő jegyzőkönyvön nyilatkoztatta a panaszost, hogy keletkezett-e sérülése, amelyre egyértelmű nemmel válaszolt, azt aláírásával hitelesítette. Ezt követően még a rendelőben E. r. törzsőrmester nyilatkoztatta a panaszost, hogy sérülése és panasza keletkezett-e, ekkor már – saját magának ellentmondva – azt nyilatkozta, hogy keletkezett. Mindezt az előállításról szóló igazolás formanyomtatványon alá is húzta. Azonban előállításról szóló nyilatkozat formanyomtatványon saját kezűleg aláhúzta azt, hogy sérülése van, mely a rendőri intézkedés során keletkezett, azonban panasszal nem élt. Valamint aláhúzással jelezte, hogy az előállítás során étkezésben részesült, ám valójában erre nem került sor.

A panaszos az igazolás és a nyilatkozat kitöltését és annak aláírását önszántából tette meg, arra rendőrök nem kényszerítették, és nem fenyegették meg azzal, hogy ha nem írja alá a papírokat, akkor nem mehet haza.

A kerékpár elhelyezéséről a Közlekedésrendészeti Osztály intézkedett, a panaszost tájékoztatták erről, és az intézkedést követő napon a panaszosnak visszaadták a kerékpárt.

9) Tekintettel a panaszos az előállítással, valamint az intézkedő rendőrök magatartásával kapcsolatban tett állításaira, szükségessé vált a tényfeltárási parancsnoki kivizsgálás, amelynek megállapításait H. r. alezredes 2017. július 14-i átiratában rögzítette.

A parancsnoki kivizsgálást az alábbi rendelkezésre álló iratok alapján folytatták le: a panaszos meghallgatási jegyzőkönyve, B. r. zászlós jelentése, B. r. zászlós által készített jelentés a meghallgatott személy elmondásáról, valamint előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés.

Az intézkedés során megtörtént az iratok áttanulmányozása, B. M. és B. Zs., valamint az ügyeletes orvos meghallgatása.

A – fentieknek megfelelő – tényállás ismertetése után a jelentésben az alábbi megállapítások olvashatók.

A panaszos által elmondott körülmények tisztázása érdekében H. r. alezredes 2017. július 10-én 19 óra 10 perckor a baleset helyszínét képező címen meghallgatta B. Zs.-t, aki a gépkocsi tulajdonosának, B. M.-nek az édesapja. B. Zs. Elmondta, hogy a szemben lévő szomszéd, T. M.-né értesítette, hogy a fia tulajdonában lévő gépkocsinak egy kerékpáros nekiment, majd elhagyta a helyszínt. Ezért ő és a fia kimentek, hogy szemrevételezzék a gépkocsit, majd hívták a 107-es segélyhívót. Ezután észlelték, hogy egy kerékpáros éppen visszafelé tart a helyszínre. A szemben lakó szomszéd jelezte, hogy ez a kerékpáros okozta a balesetet. Ekkor B. Zs. Feltartóztatta a kerékpárral közlekedő panaszost, aki agresszíven viselkedett, ittasnak tűnt és el akarta hagyni a helyszínt. B. Zs. Ezért a kerékpár kormányát megfogva visszatartotta a panaszost a rendőrök kiérkezéséig. B. Zs. Az előállítás körülményeire vonatkozóan elmondta, hogy a rendőrök nem alkalmaztak a panaszossal szemben testi kényszert, a panaszos együttműködő volt, a járőrök utasításait végrehajtotta. Az intézkedés kultúráltan folyt le, a rendőrök megalázó szavakkal nem illették a panaszost, a parancsnoki kivizsgálás megállapítása szerint az előállítás teljesen szabályos volt.

Tanúkutatás keretében 2017. július 10-én 19 20 perckor B. M.-t is meghallgatták szóban, aki apjával azonos módon számolt be az eseményekről, ugyanakkor apja előadását kiegészítette azzal, hogy a járőrök gyakorlatilag nem nyúltak a panaszoshoz, csak addig, amíg rátették a bilincset.

Tanúkutatás keretében H. r. alezredes meghallgatta telefonon a vérmintavételt végrehajtó ügyeletes orvost is. Az orvos alátámasztotta az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben foglaltakat. Elmondta, hogy valóban nyilatkozta a panaszost, hogy a rendőri intézkedés során keletkezett-e sérülése, amire határozott nemmel válaszolt. Ezt a vérmintavételi jegyzőkönyvön alá is írta. Amikor a rendőrök kérdezték a panaszost, hogy keletkezett-e sérülése, akkor ő már a járőrökkel szemben „kötozködő” módon viselkedett. A rendőrök hagyták, hogy azt húzzon alá az előállításról szóló formanyomtatványon, amit akar. Az ügyeletes orvos arról is beszámolt, hogy a panaszos végig ittas, zavart állapotban volt, azonban a rendőrök részéről semmilyen kényszerítés, illetve fenyegető megnyilvánulás nem történt.

T. M.-né meghallgatását B. r. zászlós folytatta le, amelyről külön jelentés készült.

A parancsnoki kivizsgálás megállapítása szerint E. r. törzsőrmester és K. r. őrmester az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdésében foglalt arányosság követelményét szem előtt tartva intézkedett. Intézkedésük megfelelt a szükségesség, szakszerűség, arányosság, biztonságosság és eredményesség alapelveinek. H. r. alezredes mindezekre való tekintettel E. r. törzsőrmester és K. r. őrmesterrel szemben fegyelmi eljárás megindítását nem javasolja.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye a II. cikkében foglalt emberi méltóságához, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, V. cikkében foglalt tulajdonhoz, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

1) A Testület a panasz alapján első körben a panaszos intézkedés alá vonását vizsgálta.

a) Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekmény észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 9. § -a tovább részletezi az intézkedési kötelezettség szabályait. A Szolgálati Szabályzat 9. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint a figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására, és felhívja, hogy a jövőben tartózkodjon szabálysértés elkövetésétől.

A hivatkozott rendelkezések egyértelműen rögzítik, hogy a rendőr köteles intézkedést kezdeményezni, ha szabálysértő magatartást észlel. Jelen esetben B. M. tett bejelentést a Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletére, miszerint a J. utca * szám előtt parkoló autójának nekiesett a kerékpárral közlekedő panaszos, összetörte a lámpáját, és a hátsó lökhárítót. Az ütközést követően a panaszos megállás és adatai hátrahagyása nélkül továbbközlekedett, majd kis idő elteltével a helyszínre visszatért, ahol a rendőri intézkedésig visszatartották.

A Testület álláspontja szerint a bejelentés alapján felmerült annak a gyanúja, hogy a panaszos magatartásával megsértette a KRESZ 58. §-ában foglaltakat, tekintettel arra, hogy az ütközést követően nem állt meg. A hivatkozott rendelkezés (1) bekezdése szerint a balesettel érintett jármű vezetője köteles a járművel azonnal megállni, a baleset folytán megsérült vagy veszélybe került személy részére segítséget nyújtani és az esetleges további balesetek elkerülése érdekében minden tőle telhetőt megtenni. Ez alapján pedig felmerült a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartás rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabálysértési törvény) 224. §-ában szabályozott közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése [Aki KRESZ-ben meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217–222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.] szabálysértés elkövetésének gyanúja. Ezáltal pedig a rendőrség köteles volt a történeti tényállás tisztázása érdekében a helyszínen megjelenni és szükséges intézkedéseket megtenni.

A Testület azonban utal töretlen gyakorlatára, miszerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor annak jogalapjaként szabálysértés gyanújára hivatkozik a rendőrség –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt-e.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

b) A rendőrségi iratok tanúsága szerint a helyszínen a panaszos ittasságának gyanúja merült fel, ezért a helyszínre kiérkező B. r. zászlós kézi légalkohol készüléket alkalmazott vele szemben. A Drager típusú alkoholszonda 1,01 mg/l értéket mutatott, ezért a rendőr ügyeleten keresztül vérmintavételről gondoskodott. Az ügyeletvezető utasítására 21 órakor E. r. törzsőrmester és K. r. őrmester érkezett a helyszínre, hogy egyszeres vérmintavételre szállítsák el a panaszost az orvosi ügyeletre. E. r. törzsőrmester és K. r. őrmester a panaszost 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták.

Az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdés c) pontja alapján rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételével vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonosságát a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Fentebb a Testület úgy foglalt állást, hogy felmerült a gyanúja a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés elkövetésének, tekintettel arra, hogy a panaszos a KRESZ 58. §-ában foglaltakat megsértve nem állt meg a baleset helyszínen. **A Testület megállapítása szerint egy szabálysértés elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend, közbiztonság védelme érdekében foganatosított igazoltatást megalapozza, ezért a panaszos igazoltatásához a Rtv. 29. § (1) bekezdés I. fordulata megfelelő jogalapot biztosított, ezért nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga. A Testület továbbá úgy ítélte meg, hogy a panaszost, mint közlekedésben kerékpárral résztvevő jármű vezetőjét az intézkedő rendőr jogosult volt közlekedésrendészeti intézkedés keretében légzésminta adására kötelezni – az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pont I. fordulata alapján –, ezért ezzel kapcsolatban nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga.**

2) A Testület vizsgálta az előállítás jogszerűségét is.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint E. r. törzsőrmester és K. r. őrmester 21 órakor jelentek meg a helyszínen, hogy a panaszost 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján előállítsák az orvosi ügyeletre egyszeres vérmintavétel céljából, ugyanis a helyszínen a kézi légalkohol mérő készüléken 1,01 mg/l értéket mutatott, és a balesetet 20 óra 20 perckor okozta. A panaszostól 21 óra 20 perckor vettek vérmintát.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges.

A mintavétel céljából történő előállítás szabályait a Szolgálati Szabályzat 29. § (1) bekezdése tovább részletezi: „A vizsgálat céljából előállított személytől a mintavétel szükség esetén – az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pontjában [a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy

alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételel vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti], valamint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 106. § (3) bekezdésének első mondatában meghatározott esetekben – kikényszeríthető. Ilyenkor a mintavételre rendőrorvost, ahol ez nem lehetséges, vagy késedelmet okoz, ott az állami egészségügyi szolgálat orvosát kell igénybe venni”.

Az ittaság ellenőrzéséről szóló ORFK utasítás (a továbbiakban: ORFK utasítás) – 3-4., 9., 12. és 25. pontjaiban – az alkoholeszter és az alkoholszonda alkalmazása kapcsán az alábbiakat írja elő.

A rendőr feladatának ellátása során ittaság ellenőrzést kizárólag a rendszeresített a) elektromos alkoholeszterrel (a továbbiakban: alkoholeszter), b) Spiratest alkoholkimutató indikátorcsővel (a továbbiakban: alkoholszonda) és c) hiteles elektromos légalkoholmérő berendezéssel (a továbbiakban: *hiteles mérőeszköz*) hajthat végre.

Alkoholszonda alkalmazására csak alkoholeszter hiányában kerülhet sor.

Amennyiben az alkoholeszterrel végzett mérés eredménye a 0,5 mg/l légalkoholértéket nem haladja meg, szóban nyilatkoztatni kell, hogy tüdőbetegségben szenved-e, illetve van-e testhőmérséklet emelkedése. Abban az esetben, ha a 25. pont alapján nem áll fenn a vér- és vizeletminta vétel esete, továbbá az alkoholfogyasztás tényét vagy az azzal megvalósított jogsértést szabálysértési eljárásban értékeli, az intézkedés alá vont személyt nyilatkoztatni kell arról, hogy a mérési eredményt elfogadja-e. Amennyiben úgy nyilatkozik, hogy elfogadja, akkor az előző nyilatkozatait és a mérés eredményét az 1. számú melléklet szerinti Nyilatkozat (a továbbiakban: Nyilatkozat) kitöltésével rögzíteni kell. A Nyilatkozat rögzítését követően további mintavételre intézkedni nem kell.

Amennyiben az alkoholeszterrel végzett mérés eredménye a 0,5 mg/l légalkohol értékét meghaladja, az intézkedés alá vont személyt szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alá vetni hiteles mérőeszközzel történő vizsgálatnak, továbbá arról, hogy szenved-e tüdőbetegségben, vagy van-e testhőmérséklet emelkedése. Abban az esetben, ha hajlandó magát a vizsgálatnak alá vetni és nyilatkozata szerint nem szenved tüdőbetegségben és nincs testhőmérséklet emelkedése, hiteles mérőeszközzel történő mérésre kell intézkedni. Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt a vizsgálat érdekében elő kell állítani, kivéve, ha a mérőeszköz az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre áll.

Az ORFK utasítás 25. pontja a következőképp rendelkezik. Az alkoholfogyasztásra vonatkozó szakértői vizsgálathoz szükséges vérvételre és lehetőleg közel azonos időben végzett vizeletminta vételre kell intézkedni, amelyet a cselekményt követően a legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ha az intézkedés alá vont személy a) az alkoholszondával, az alkoholeszterrel vagy a hiteles mérőeszközzel végzett ellenőrzést megtagadja, b) olyan állapotban van, amely meggátolja az alkoholszonda, alkoholeszter, a hiteles mérőeszköz eredményes alkalmazását, c) nyilatkozata szerint tüdőbetegségben szenved, vagy testhőmérséklet emelkedése van, és az ittaság ellenőrzés eredménye, illetve az ittaság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll, d) az egészségi állapotára (tüdőbetegségére, testhőmérséklet emelkedésére) vonatkozó nyilatkozat megtételét vagy annak aláírását megtagadja, e) hiteles mérőeszközzel történő első mérés foganatosítása a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül nem hajtható végre, f) a Jegyzőkönyv aláírását megtagadja, g) a hiteles mérőeszköz mérési eredményét kétségbe vonja és véralkohol-vizsgálatot kér, h) nyilatkozata, vagy az ez irányú ellenőrzés eredménye alapján szervezetében a vezetési képességre hátrányosan ható szer jelenléte valószínűsíthető, és az ittaság ellenőrzés eredménye, illetve az ittaság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll, i) nyolc napon túl gyógyuló sérülést, vagy annál súlyosabb kimenetelt eredményező közlekedési, illetve a közlekedés körében segítségnyújtás elmulasztása, vagy cserbenhagyás bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, és az ittaság ellenőrzés eredménye, illetve az ittaság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll, j) a gyanú szerint a

cselekmény után szeszes italt fogyasztott vagy az ittasság ellenőrzés előtt a helyszínt elhagyta, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll. Ha a vizeletminta biztosítása nem lehetséges, kétszeri vérvételre kell intézkedni úgy, hogy a második vérvételre az első mintavételt követő 30-45 perc között kerüljön sor.

A Testület felhívja a figyelmet a KRESZ 4. §-ában foglaltakat. A hivatkozott rendelkezés (1) bekezdése szerint járművet az vezethet, aki *a)* a jármű vezetésére jogszabályban meghatározott, érvényes engedéllyel rendelkezik, és a jármű vezetésétől eltiltva nincs; *b)* a jármű biztonságos vezetésére képes állapotban van, továbbá *c)* a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem áll, és szervezetében nincs szeszes ital fogyasztásából származó alkohol. A (4) bekezdés alapján az (1) bekezdés *b)* pontjában foglalt feltétel fennállása esetén a kerékpárosra nem kell alkalmazni az (1) bekezdés *c)* pontjában a járművezető szervezetében szeszesital fogyasztásából származó alkohol jelenlétére vonatkozó korlátozást.

Mivel a helyszínen kézi légalkohol mérő készülék 1,01 mg/l értéket mutatott, és mivel a panaszos nem volt jármű biztonságos vezetésre képes állapotban, tekintettel arra, hogy kerékpárral közlekedve egy parkoló autóban kárt okozott, felmerült a gyanú, hogy a panaszos elkövette közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést, KRESZ 4. §-ában foglalt megsértésével.

A Testület ismételen utal töretlen gyakorlatára, miszerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag abból szempontból vizsgálhatja, hogy fennállt-e a jogellenes cselekmény olyan fokú gyanúja, amely szükségessé tette a rendőri intézkedést.

A rendőrségi iratok alapján megállapítható, hogy az alkoholfogyasztásra vonatkozó szakértői vizsgálathoz szükséges vérvétel azért vált indokolttá, mivel a panaszos balesetet 20 óra 20 perckor okozta, és vele szemben a helyszínen kézi légalkohol mérő készüléket alkalmaztak, továbbá E. r. törzsőrmester és K. r. őrmester csak több mint 30 perc elteltével érkezett a helyszínre. Így hiteles mérőeszközzel történő első mérés foganatosítása a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül nem volt végrehajtható.

A fentiek fényében Testület arra a megállapításra jutott, hogy jogszerűen állították elő a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján véralkohol-vizsgálat céljából, tekintettel arra, hogy egyrészt felmerült a gyanú, hogy elkövette a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést, másrészt pedig az ORFK utasítás 25. pont e) pontjában foglalt feltétel is fennállt. Mindezek alapján a Testület megítélése szerint nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz való joga.

b) Tekintettel arra, hogy az Rtv. a vizsgált esetre nem kötelező jelleggel, hanem lehetőségként írja elő az előállítás alkalmazását, a jogalap meglétéén túl a Testületnek azt is mérlegelni kellett, hogy az előállítás megfelelt-e az arányosság követelményének.

Azon kérdés megítéléséhez, hogy a rendőrség megalapozottan döntött-e a panaszosok előállítása mellett, az Rtv. 15. §-ában előírt arányossági követelmény ad eligazítást. A rendelkezés értelmében „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”, továbbá „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár”.

Az arányosság megítélésekor a Testületnek azt kellett figyelembe vennie, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető.

Tekintettel arra, hogy hiteles mérőszközzel történő első mérés foganatosítása a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül nem volt végrehajtható, a Testület megítélése szerint a panaszos előállítása megfelelt az arányosság követelményének.

c) A Testület ezt követően azt értékelte, hogy a panaszos előállításának időtartama a jogszabályi előírásoknak és az arányosság követelményének megfelelt-e.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint az előállítás 2017. július 8-án 21 órától 21 óra 35 percig tartott, a panaszostól 21 óra 20 perckor vettek vérmintát az orvosi ügyeleten.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése tartalmazza az előállítás időtartamára vonatkozó rendelkezéseket. Ennek értelmében a személyi szabadság csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozható. Ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja, amennyiben ez indokolt és az előállítás célja még nem valósult meg. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A Testület nem tartotta indokolatlanul eltúlzottnak a panaszos előállításának időtartamát, tekintettel arra, hogy az egy órát sem vett igénybe, és az a célját megvalósító vérmintavétele után nem sokkal véget is ért.

A Testület álláspontja szerint az előállítás időtartama megfelelt az arányosság követelményének, ezért nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

3) A Testület ezt követően azt vonta vizsgálat alá, hogy jogszerűen történt-e a kényszerítő eszköz végrehajtása az előállítás során.

A panaszos állítása szerint hiába próbálta bizonyítani, hogy azt az autót ő úgy nem törhette meg, de leállították, és egyből megbilincseltek, a földre teperték, majd berakták a rendőrautóba. A panaszos elmondása szerint nem tanúsított ellenállást, végig együttműködött, ezért megítélése szerint indokolatlan volt az a rendőri fellépés.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszos az intézkedés megkezdését követően zaklatott állapotba került, szemével a menekülési útvonalat fürkészte, ezért kezeit hátra helyzetben bilincseltek meg, az Rtv. 48. § c) pontja alapján, álló helyzetben. A rendőrök szeptemberi jelentése szerint a kényszerítő eszköz alkalmazása előtt K. r. őrmester figyelmeztette a panaszost, hogy vele szemben bilincset fognak alkalmazni, amelyre végül 21 óra 5 perctől 21 óra 15 percig került sor. Ezen jelentés alapján panaszos az intézkedés során végig ittas állapotban volt, a rendőri utasításokat többszöri felszólításra hajtotta csak végre, a rendőrök kérdéseire mindig kitérő választ adott, az intézkedés során végig arrogánsan és flegmán viselkedett a rendőrökkel és az ügyeletes orvossal is.

A parancsnoki kivizsgálás során B. Zs. előadta, hogy a rendőrök nem alkalmazták a panaszossal szemben testi kényszert, a panaszos együttműködő volt, a járőrök utasításait végrehajtotta. Az

intézkedés kultúráltn folyt le. B. M. apja előadását kiegészítette azzal, hogy a járőrök gyakorlatilag nem nyúltak a panaszoshoz, csak addig, amíg rátették a bilincset.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A bilincs alkalmazásának szabályait az Rtv. 48. § rendezi. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére. A

Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdése szerint „bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő. A (6) bekezdés a) pontja szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől. A (7) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, fálnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

B. Zs és B. M. megerősítette a rendőrök előadását arra vonatkozóan, hogy nem alkalmaztak a panaszossal szemben testi kényszert, ezért a Testület arra megállapításra jutott, hogy földre vitel útján nem került alkalmazásra a panaszossal szemben testi kényszer, ezért ezzel kapcsolatban nem sérült a panaszos emberi méltóságához való alapjoga.

A Testület ugyanakkor nem tartotta szökés megkísérlését (illetve annak esélyét) kellően megalapozó körülménynek azt, hogy a panaszos szemével a menekülési útvonalat fürkészte. Megállapítása szerint ezen körülmény nem tekinthető a szökés kellően konkrét veszélyének. A Testület továbbá nem tudott feltárni olyan elemet, ami a konkrét esetben a fokozatosság elvére is figyelemmel a bilincs alkalmazását megalapozta volna az Rtv. 48. §-ban meghatározott bármely másik okból, ugyanis a rendőrök csak a panaszos ittas állapotáról és arrogáns viselkedéséről számoltak be, amely önmagában a bilincselésnél kisebb jogkorlátozással járó testi kényszer alapjául sem szolgálhatott. A rendőrök ugyan megemlítik, hogy a panaszos csak többszöri felszólításra hajtotta végre az utasításokat, azonban ezen magatartás sem értékelhető bilincselést megalapozó ellenszegülésnek. Ráadásul ezen rendőri előadásnak ellentmond B. Zs. nyilatkozata, aki szerint a panaszos együttműködött a rendőrökkel. Így a Testület álláspontja szerint a rendőrség kellő jogalap nélkül alkalmazott a panaszossal szemben bilincset, sértve ezzel a panaszos alapjogát.

Mindezekre való tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga a végrehajtott bilincselés miatt. A jogsérelem mértékét súlyosbítja azon tény, hogy a panaszos kezeit hátra helyzetbe bilincselték meg.

4) A panaszos állítása szerint a kórházban különböző papírokat írtak vele alá, amiket egyébként nem állt szándékában aláírni. Végül aláírta azokat, mivel azzal fenyegették meg, hogy egyébként nem mehet haza.

Az intézkedő rendőrök előadása szerint az ügyeletes orvos a vérmintavételi egységdobozban lévő jegyzőkönyvön nyilatkoztatta a panaszost, hogy keletkezett-e sérülése, amelyre egyértelmű nemmel válaszolt, azt aláírásával hitelesítette. Ezt követően még a rendelőben E. r. törzsrörmester nyilatkoztatta a panaszost, hogy sérülése és panasza keletkezett-e, ekkor már – saját magának ellentmondva – azt nyilatkozta, hogy keletkezett. Mindezt az előállításról szóló igazolás formanyomtatványon alá is húzta. Azonban előállításról szóló nyilatkozat formanyomtatványon saját kezűleg aláhúzta azt, hogy sérülése van, mely a rendőri intézkedés során keletkezett, azonban panasszal nem él. Valamint aláhúzással jelezte, hogy az előállítás során étkezésben részesült, ám valójában erre nem került sor.

A panaszos az igazolás és a nyilatkozat kitöltését és annak aláírását önszántából tette meg, arra rendőrök nem kényszerítették, és nem fenyegették meg azzal, hogy ha nem írja alá a papírokat, akkor nem mehet haza.

A rendőrség által megküldött Nyilatkozat elnevezésű formanyomtatvány és az előállításról készült igazolás alátámasztotta a fentieket.

A parancsnoki kivizsgálás során, tanúkutatás keretében H. r. alezredes meghallgatta telefonon a vérmintavételt végrehajtó ügyeletes orvost is. Az orvos alátámasztotta az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben foglaltakat. Elmondta, hogy valóban nyilatkoztatta a panaszost, hogy a rendőri intézkedés során keletkezett-e sérülése, amire határozott nemmel válaszolt. Ezt a vérmintavételi jegyzőkönyvön alá is írta. Amikor a rendőrök kérdezték a panaszost, hogy keletkezett-e sérülése, akkor ő már a járőrökkel szemben „kötozködő” módon viselkedett. A rendőrök hagyták, hogy azt húzzon alá az előállításról szóló formanyomtatványon, amit akar. Az ügyeletes orvos arról is beszámolt, hogy a panaszos végig ittas, zavart állapotban volt, azonban a rendőrök részéről semmilyen kényszerítés, illetve fenyegető megnyilvánulás nem történt.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése értelmében a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 33. § (4) rendelkezése szerint az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök cáfoltak a panaszos arra vonatkozó állítását, hogy a panaszos fenyegetés hatására írta alá az előállítással kapcsolatos iratokat, amelyeket a megküldött formanyomtatványok és az ügyeletes orvos parancsnoki kivizsgálás során megtett nyilatkozata is megerősített, a Testület úgy ítélte meg, hogy ezzel kapcsolatban nem valósult meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogának sérelme.

5) A Testület a rendőri hangnemet is vizsgálat alá vonta, ugyanis a panaszos előadása szerint azt mondták neki a rendőrök, hogy „kussoljál te kis vidéki gecí”.

Az intézkedő rendőrök ezzel kapcsolatban úgy nyilatkoztak, hogy nem felel meg a valóságnak a panaszos azon állítása, miszerint az intézkedés kezdetén azt mondták neki, hogy „kussoljál te kis vidéki gecí”.

B. Zs. a parancsnoki kivizsgálás keretében úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés kulturáltan folyt le, a rendőrök megalázó szavakkal nem illették a panaszost.

A Testület a panasz ezen része kapcsán ismét hivatkozik az Rtv. 2. § (1) bekezdésére. Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárának közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrré vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, az államszervezeten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Mivel az intézkedő rendőrök előadását B. Zs. megerősítette, akinek nyilatkozata szerint a rendőrök nem illették megalázó szavakkal a panaszost, a Testület arra a megállapításra jutott, hogy nem sérült a panaszos emberi méltóságához való alapjoga a rendőri hangnem kapcsán.

6) Végezetül a Testület a panaszos kerékpárjával kapcsolatos kifogását értékelte.

A panaszos előadta, hogy eltűnt a biciklijé, nem kapott arról semmilyen papírt, hogy azt esetleg lefoglalták volna.

A panaszos a panaszát rögzítő jegyzőkönyv felvétele során kijelentette, hogy tudomásul veszi az eljáró közlését, miszerint a biciklijé a rendőrségnél van megőrzésben, azt a későbbiek során fogja visszacapni.

Az anyagi káros közúti közlekedés balesetről készült jelentés szerint a helyszínen őrizetlenül maradt kerékpár B. Zs. ingatlanában került biztonságban elhelyezésre.

E. r. törzsrőmester és K. r. őrmester szeptemberi jelentésében rögzítette, hogy a kerékpár elhelyezéséről a Közlekedésrendészeti Osztály intézkedett, a panaszost tájékoztatták erről, és az intézkedést követő napon a panaszosnak visszaadták a kerékpárt.

A már idézett Rtv. 2. § (1) bekezdésén túl szükséges megemlíteni a 17. § (1) bekezdésének előírását is, miszerint „a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

Mivel a rendőrség a panaszos biciklijének megőrzéséről gondoskodott, és ennek tényét a panaszos a jegyzőkönyvfelvételekor tudomásul vette, a Testület nem állapította meg a tulajdonhoz való jog sérelmét.

IV.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a bejelentés alapján a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége állt fenn a szabálysértés körülményeinek mielőbbi felderítésére, továbbá a panaszossal kapcsolatban megállapítható volt a rendőri intézkedéshez minimálisan szükséges gyanú fennállása, ezért a Testület megállapítása szerint a panaszossal szembeni intézkedés kezdeményezésére és a panaszos igazoltatására jogszerűen került sor. A Testület továbbá úgy ítélte meg, hogy a panaszost, mint közlekedésben kerékpárral résztvevő jármű vezetőjét, az intézkedő rendőr jogosult volt közlekedésrendészeti intézkedés keretében légzésminta adására kötelezni, ezért ezzel kapcsolatban nem sérült a tisztességes eljáráshoz való jog.

A Testület arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos előállítására Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján jogszerűen került sor, így nem sértve ezzel személyi szabadsághoz való jogát. A Testület megállapította, hogy az előállítás az arányosság követelményének is megfelelt, és nem tartotta a panaszos fogvatartásának időtartamát indokolatlanul eltúlzottnak. A Testület ugyanakkor nem tudott feltárni olyan körülményt, amely a bilincselést megalapozta volna, ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapjoga. A Testület megítélése szerint nem valósult meg tisztességes eljáráshoz való jog sérelme, azon panasz kapcsán, hogy a panaszos fenyegetés hatására írta alá az előállítással kapcsolatos iratokat. A Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való alapjoga a rendőri hangnem vonatkozásában, továbbá a Testület nem állapította meg a tulajdonhoz való jog sérelmét a kerékpár elhelyezésével összefüggésben.

A megvalósult alapjogsértés a Testület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2018. június 14.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET